

Per què una altra llei

- La despenalització evita milers de morts de dones

SANTIAGO BARAMBIO, President d'ACAI. Tocoginecòleg

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30.03.09

L'avortament provocat ha estat un mètode molt utilitzat per les dones en cas d'un embaràs no desitjat. Segons Galeotti a *Historia del aborto* (Nueva Visión, 2004), durant molt temps el fetus era com una part de la dona, una extensió d'ella, sense valor especial. És la doctrina cristiana la que comença a comparar l'avortament provocat amb un homicidi. En els segles XVII i XVIII el fetus adquireix entitat gràcies als descobriments científics i després del 1789 és d'interès públic. Després de la Revolució Francesa, l'Estat decideix donar-li privilegis, com a futur ciutadà, respecte a la mare, que serà castigada si avorta.

Arran de la prohibició legal de l'avortament provocat, s'hi recorria i s'hi recorre en condicions sanitàries nul·les, fet que suposa la mort de moltes dones, principalment per hemorràgia i infecció, i la presència de seqüeles, com ara la pèrdua de capacitat reproductiva. Al Carib i al Con Sud, malgrat una bona sanitat, hi moren més de 10.000 dones cada any. A tot Llatinoamèrica en són hospitalitzades 800.000 i hi ha 4.000.000 d'avortaments a l'any (Alan Guttmacher Institute). A l'Argentina és la principal causa de mort materna (Organització Mundial de la Salut). En canvi, on és legal, la mortalitat és irrellevant, un de cada 100.000 casos. Vista la situació de necessitat i risc per a la vida i salut de les dones, països com Espanya, l'Uruguai i Rússia, als anys 30 del segle XX, ja van legalitzar l'avortament provocat. I després, excepte a Rússia, es va tornar a prohibir per influència religiosa.

Als anys 70, les organitzacions feministes van iniciar la pressió social i jurídica, emparant-se en els nous drets promoguts per diferents conferències internacionals sobre els drets de les persones (ONU). Les dones, incorporades a la vida laboral, volen accedir a la formació personal i la independència econòmica, i volen planificar els seus embarassos, que deixen de ser el centre del seu paper en la societat. Al seu torn, la medicina comença a registrar les morts i seqüeles de l'avortament clandestí, i això estimula aquestes noves generacions a exigir que l'avortament no els comporti riscos per a la seva vida o salut, ni judicials. Aquestes demandes van influir en les polítiques i la jurisprudència, i van desembocar en la despenalització i normalització gradual de l'avortament, és a dir, el privilegi de la dona sobre el fetus.

Els països, segons les seves característiques socials i jurídiques i conceptes ètics, religiosos i morals, elaboren textos jurídics per accedir a l'avortament provocat amb lleis de dos tipus: les d'indicacions i les de terminis i indicacions. En les d'indicacions, la dona ha de tenir una raó per avortar, validada i documentada per tercers, quedant així despenalitzat l'avortament provocat. Les de terminis i indicacions estableixen que n'hi ha prou de disposar de la voluntat de la dona per escrit perquè un avortament provocat no es pugui considerar delictes si és dins d'un termini de setmanes de gestació determinat, que no és igual a tots els països --per raons no sempre aclarides--, i situat entre 10 i 24 setmanes de l'embaràs; després, es pot avortar per indicacions, amb terminis o sense i amb diferents condicions.

Espanya canviarà la seva llei actual d'indicacions, permissiva gràcies al fet que el supòsit de "risc per a la salut materna" no té límit de setmanes --i això li dona una gran accessibilitat, però també baixa

seguretat jurídica per a dones i professionals, per la seva ambigüitat--, per una llei de terminis i indicacions que augmenti la seguretat jurídica. La discussió està en el fet que la llei de terminis de 14 setmanes de lliure decisió i 22 setmanes per risc per a la salut materna i fetal que sembla estudiar el Govern per presentar al Congrés, és de caràcter mitjà, i això resta accessibilitat, i ens situa al nivell de França o Alemanya, on milers de dones han de sortir a avortar a altres països. Altres forces polítiques i col·lectius com l'Associació de Clínicas Acreditades per a la Interrupció de l'Embaràs (ACAI) proposen una llei de 24 setmanes de lliure decisió i sense límit per a malformacions fetals (com a Holanda), que evitaria que molts milers de dones haguessin de sortir d'Espanya per avortar o fer-ho clandestinament.